

การออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด
ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
ภิญญาพัชร สวัสดิ์กุลนิธิ^{1*}

Logo design and packaging development for handicraft group of straw plastic's product
from nong phluang subdistrict chakkarat district Nakhon Ratchasima Province.

Phinyapat Sawatkunnithi^{1*}

^{1*} คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

^{1*} Faculty of Industrial Technology, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail address: phinyapat.s28@gmail.com

received: May 19, 2020

revised: August 10, 2020

accepted: September 10, 2020

บทคัดย่อ

การออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดพลาสติก 2) เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ 3) แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าที่พัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการสรุปและแปลผลด้วยการบรรยาย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การออกแบบตราสัญลักษณ์ สื่อความหมายถึงสินค้าได้ดี มีความเหมาะสม มีความร่วมสมัย ให้ความน่าเชื่อถือในคุณภาพของสินค้า มีเอกลักษณ์ มีการใช้สีที่มีความเหมาะสมกับสินค้า มีความเรียบง่ายสร้างความจำได้ดี มีความเป็นสากล และมีความเป็นเอกภาพ 2) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก มีการคำนึงถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สามารถปกป้องสินค้าได้เป็นหลัก 3) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ที่ได้ปรับปรุงและพัฒนา ตามผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ โครงสร้างกล่องทำจากวัสดุกระดาษคราฟท์ (Kraft Paper) สีน้ำตาลอ่อน KI275 เจาะได้คัทหน้ากล่องติดด้วยพลาสติก PVCใส ขึ้นรูปด้วยการพับติดกาว 1 จุด ด้านหลังกล่อง รายละเอียดด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ประกอบด้วยชื่อผลิตภัณฑ์ ชนิดของผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า ภาพประกอบ ผู้จัดจำหน่าย ประวัติความเป็นมาความสำคัญ จำนวนที่บรรจุ ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย ราคา ระบบการพิมพ์แบบออฟเซต จำนวน 4 สี 4) การวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ด้านการใช้งานและด้านการตลาด อยู่ในระดับดีมาก สำหรับด้านการใช้งาน ความพึงพอใจของผู้บริโภค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.76) ด้านการตลาด ความพึงพอใจของผู้บริโภค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.74)

คำสำคัญ: ตราสัญลักษณ์ บรรจุภัณฑ์ ของที่ระลึก

ABSTRACT

This research is Logo Design and Packaging Development for Handicraft Group of Straw Plastic's Product from Nong Phluang Subdistrict Chakkarat District Nakhon Ratchasima Province. The purposes of this research were: 1) To design logo of the handicrafts from plastic straw. 2) To develop the packaging of the souvenirs. 3) To assess the satisfactions of the customers on logo and packaging design. The study was a survey research.

Research Instrument were. 1) Interview form to find out the data to support logo design and packaging development. 2) Questionnaire to find out feedback from experts. 3) Satisfaction survey form to find out customer's satisfaction. There were description, mean and standard deviation for data analysis. The results of the research were as follows. 1) Logo design had shown the identity of the product, contemporary style, reliability, universality, and unity. The simple color of the product helped to create customer and membership's recognition. 2) Packaging development was considered to safe the product. 3) Model of packaging was improved and developed by recommendation from the experts. The box was made of kraft paper K1275 with front side drilled cut, covered by PVC, and ended with glue on back side. Packaging graphic consisted of product name, type of product, logo, illustrations, manufacturers, distributors, background, packing number, price, and four color offset printing. 4) The results of satisfaction on usability and marketing issues from customers is high level. The satisfaction of customers on usability is high level with $\bar{X}=4.21$, and S.D.=0.76. The satisfaction of customers on marketing is high level with $\bar{X}=4.26$, and S.D.=0.74

Keywords: Logo, Package, Souvenirs

บทนำ

ตำบลหนองพลวงเดิมขึ้นกับ อำเภอกงพิมาย ตำบลหนองระเวียง เมื่อมีหมู่บ้านเพิ่มขึ้น จึงได้แยกมาเป็นตำบลหนองพลวง เมื่อปี พ.ศ.2511 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลา 52 ปี และได้ชื่อว่าตำบลหนองพลวง ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกงพิมาย ประกอบด้วย 16 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านใหม่ขามป้อม (หมู่1และหมู่2) บ้านหนองพลวง บ้านหนองแมว บ้านโคกพระ บ้านขามทุ่ง บ้านพุดชา บ้านม่วง บ้านบุ บ้านโคกพระ บ้านโนนคอย บ้านหนองจอก บ้านโคกโจม บ้านน้อย บ้านโนนจิว บ้านดอน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว ราบลุ่ม มีพื้นที่ทั้งหมด 37 ตารางกิโลเมตร ซึ่งอำเภอกงพิมาย ได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2472 เดิมเรียกว่า “กิ่งอำเภอท่าช้าง” ขึ้นกับอำเภอเมืองนครราชสีมา ที่ว่าการกิ่งอำเภอตั้งอยู่ที่บ้านท่าช้าง (อำเภอเฉลิมพระเกียรติในปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2496 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเรียกว่า อำเภอกงพิมาย ตามชื่อ “ลำน้ำจ๊กราช” ที่ไหลผ่านอำเภอ โดยที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่บ้านท่าช้างเช่นเดิม ต่อมาเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2507 จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอจากที่ตั้งเดิมมาอยู่ที่บ้านจ๊กราช หมู่ที่ 4 ตำบลจ๊กราช ในปัจจุบัน ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 1) การเกษตรกรรม ประชาชนในอำเภอกงพิมายส่วนใหญ่ประมาณ 13,880 ครอบครัว ประกอบอาชีพทางการกสิกรรม มีเพียงส่วนน้อยที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการและอื่นๆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น โครงสร้างประชากรและอาชีพ อำเภอกงพิมายมีประชากรรวมทั้งสิ้น 65,533 คน เป็นชาย 32,677 คน เป็นหญิง 32,856 คน 2) อุตสาหกรรม อำเภอกงพิมาย มีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง การทอผ้าไหม ทอเสื่อ การทำหม้อโคราช เป็นต้น 3) การพาณิชย์กรรม การค้าขายในอำเภอกงพิมาย ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลจ๊กราช มีตลาดเทศบาลเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่ชีวิตไปจนถึงสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยต่าง ๆ นอกจากนี้มีร้านค้า ร้านอาหาร กระจายอยู่ทั่วไปทำการค้า ทั้งระบบขายปลีกและขายส่ง ตลาดสินค้าส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตทางการเกษตร

การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพจักสาน กลุ่มอาชีพทำหม้อ กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม กลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์จากพริก กลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร กลุ่มอาชีพแปรรูปอาหาร กลุ่มอาชีพศิลปประดิษฐ์ (ที่ทำการปกครองอำเภอกงพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานอำเภอกงพิมาย, 2551) กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด มีสมาชิกของกลุ่มส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 10 คน สมาชิกของกลุ่มใช้เวลาว่างในการร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นสินค้าของที่ระลึกผลิตจากหลอดพลาสติก ด้วยกรรมวิธีการสานขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย โมบายปลา โคมไฟ ตะกร้า ตุ๊กตารูปสัตว์ จากเดิมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่มมักจะเป็นการจำหน่ายกันเองในชุมชน หรือฝากจำหน่ายในหน่วยงานราชการ การออกร้านแสดงสินค้า ทางกลุ่มจึงยังไม่มีตราสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เดิมเป็นการบรรจุถุงพลาสติก ซึ่งไม่สามารถแสดงถึงแหล่งที่ของของกลุ่มซึ่งเป็นผู้ผลิต ทำให้ผู้ซื้อไม่ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งในปัจจุบันบรรจุภัณฑ์ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งทางการตลาดที่มีความสำคัญและเพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคในการตัดสินใจและทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของสินค้านั้น ๆ ทำให้สินค้าเกิดความแตกต่างและมีความน่าเชื่อถืออันนับว่าบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่และบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการทำหน้าที่เพื่อการบรรจุป้องกันและขนส่งสินค้า โดยเป็นเครื่องมือสำคัญทางการตลาดด้วยบรรจุภัณฑ์ที่ดี จะสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของร้านค้าและตราผลิตภัณฑ์ที่ดีได้ จะพบว่าบรรจุภัณฑ์ได้กลายมาเป็นสื่อความหมายทาง

วัฒนธรรมขึ้นในสังคมสมัยใหม่ อันแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรพบุรุษและสินค้าที่มีต่อผู้บริโภคและวัฒนธรรม ขณะเดียวกันในปัจจุบันได้มีการพยายามสร้างภาพพจน์ของสินค้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตัวสินค้านั้นๆ (สิริพร สมบูรณ์บุรณะ, 2538, หน้า 4)

จากความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้มีความเป็นเอกลักษณ์มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวงอำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้ กำหนดประเภทของสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ที่จะนำมาพัฒนาบรรพบุรุษ คือ ผลิตภัณฑ์โมบายปลาตะเพียนจากหลอดพลาสติกและกำหนดขอบเขตการออกแบบ ดังนี้

1. ออกแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มเพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบกราฟิกบนบรรพบุรุษ
2. พัฒนาบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาบรรพบุรุษขั้นปฐมภูมิหรือขั้นแรกเป็นหลัก

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. การออกแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
2. การพัฒนาบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
3. การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคทั่วไปที่มีต่อบรรพบุรุษสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งที่มาของข้อมูลผู้วิจัย ได้จำแนกข้อมูลออกเป็น 2 ประเภทคือ
  - แหล่งข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการถ่ายภาพ
  - แหล่งข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยซึ่งผู้ทำวิจัยได้เก็บรวบรวมจากแหล่งอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้แล้ว เช่น หน่วยงานของรัฐบาล ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และจากทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
    - ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน
    - ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ (ผู้นำสมาชิกของกลุ่ม) จำนวน 3 ท่าน
  - ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
    - ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคทั่วไปที่มีความสนใจผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคที่มีความสนใจใน สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดจำนวน 100 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple Random Sampling) จากสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชนบ้านม่วง ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

- แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดของสมาชิกในกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

- แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ในด้านการออกแบบตราสัญลักษณ์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพร้อมทั้งนำผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตอบแบบสัมภาษณ์

- แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ที่พัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่านตราสัญลักษณ์ 3 รูปแบบพร้อมทำหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์ 3 รูปแบบ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตอบแบบสอบถามนี้ โดยหารูปแบบที่เหมาะสมเพียง 1 รูปแบบ เพื่อนำไปพัฒนาขั้นต่อไป

- แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมาที่พัฒนา

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาค่าความตรงของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้สำหรับวัดในแต่ละจุดประสงค์ด้วยเทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item Of Congruent : IOC) สูตรที่ใช้ในการหาค่าความตรง การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมืองานวิจัย แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ด้วยการใช้สูตรคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถามซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 1 หมายถึง คำถามสอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้อง-1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้อง เกณฑ์การผ่านต้องได้ค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1.การศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบตราสัญลักษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ 2.การศึกษาข้อมูลเพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ โดยเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ประกอบการสังเกตและการถ่ายภาพ 3.การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยขั้นตอนพัฒนาผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจำนวน 3 ท่านด้วยเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์พร้อมทั้งนำสินค้าของที่ระลึกของกลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตอบแบบสัมภาษณ์ด้วย ขั้นการพัฒนาผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญขั้นตอนพัฒนามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ทำการสร้างหุ่นจำลองรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ 3 รูปแบบ เพื่อทำการคัดเลือกรูปแบบที่มีความเหมาะสมที่สุด 1 รูปแบบ เพื่อผลิตจริงสำหรับการจัดจำหน่ายในลำดับต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

1.1 ขั้นการศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ การสังเกตและการถ่ายภาพมาสรุปและแปรผลโดยการบรรยาย

1.2 ขั้นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกประกอบด้วยขั้นตอนพัฒนานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่านมาสรุปและแปรผลโดยการบรรยาย ขั้นพัฒนานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน ที่มีต่อรูปแบบหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์ 3 รูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยการจัดลำดับค่าคะแนน ซึ่งแปรความหมายของข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ของคะแนนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด 3.51- 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก 2.51-3.50 หมายถึงเหมาะสมปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงเหมาะสมน้อย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ที่พัฒนา การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้
ตอนที่1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนน $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3.51- 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก 2.51-3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ของชุมชนพบว่าชุมชนมีความสนใจร่วมกันทำกิจกรรมในเวลาว่างจากการทำงาน มารวมตัวกัน สร้างกลุ่มสมาชิก ทั้งยังมีหน่วยงานรัฐสนับสนุน กลุ่มนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2552 ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด” โดยสมาชิกในกลุ่มส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุ สมาชิกในกลุ่มมีจำนวน 10 คน จากการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน ของกลุ่ม เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ผลิตจากหลอดพลาสติก ด้วยกรรมวิธีการพับขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โมบายปลาตะเพียน ตะกร้า ตุ๊กตารูปสัตว์ เป็นต้น จากข้อมูลที่ได้จากสมาชิกในกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ที่มีความนิยมและเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม คือ โมบายปลาตะเพียน ซึ่งสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ บุคคลทั่วไปที่ผ่านมายังชุมชนสามารถเลือกซื้อกลับไปเป็นของฝากของที่ระลึกได้

ภาพ 1 ผลิตภัณฑ์โมบายปลาตะเพียนจากหลอดพลาสติก

2. ผลการออกแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดตำบลหนองพลวงอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมาโดยออกแบบเป็น 3 รูปแบบ

ตาราง 1 แสดงผลการออกแบบตราสัญลักษณ์และแนวคิดในการออกแบบ

ตราสัญลักษณ์ที่ออกแบบ	แนวความคิด
<p>รูปแบบที่ 1</p> 	<p>การนำลักษณะของการพับขึ้นรูปหลอดพลาสติก จากเป็นเส้นกลมสู่รูปทรงสามเหลี่ยมนำมาประกอบกันเป็นรูปปลาตะเพียน สีที่ใช้มีความหลากหลาย สีถึงสีต่าง ๆ ของวัสดุ ที่นำมาผลิตซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มประกอบกับชื่อของกลุ่มที่มีความสอดคล้องกัน</p>
<p>รูปแบบที่ 2</p>	<p>การนำลักษณะของหลอดพลาสติก เรียงเป็นเส้นประกอบกันเป็นรูปปลาตะเพียน สีที่ใช้มี 3 สี คือ น้ำตาล แดง ส้ม สีถึงสีต่างๆของวัสดุหลอดพลาสติกที่นำมาผลิต ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มประกอบกับชื่อของกลุ่มที่มีความสอดคล้องกัน</p>

รูปแบบที่ 3

การนำลักษณะของหลอดพลาสติก ที่พับขึ้นรูปแล้วจากเป็นเส้นกลมสู่รูปทรงสามเหลี่ยม แล้วจึงนำมาประกอบกันเป็นรูปปลาตะเพียน สีที่ใช้มี 3 สี คือ เขียว แดง น้ำเงิน สีสี่ถึงสีต่าง ๆ ของวัสดุหลอดพลาสติกที่นำมาผลิตซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มประกอบกับชื่อของกลุ่มที่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 1 ผลของการออกแบบตราสัญลักษณ์ที่พัฒนา พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตราสัญลักษณ์ ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 รูปแบบ มีผลคะแนนตามลำดับ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ได้แก่ รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21, S.D.=0.69$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12, S.D.=0.77$) ลำดับที่ 3 ได้แก่ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03, S.D.= 0.55$)

3. ผลการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดตำบลหนองพลวงอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบ และจัดทำหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์ 3 รูปแบบ

ตาราง 2 รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนา ทั้ง 3 รูปแบบ

บรรจุภัณฑ์ที่พัฒนา	ด้านโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์	ด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์
<p>รูปแบบที่ 1</p> 	<p>ประเภท กล่องกระดาษ วัสดุและการผลิต แผ่นกระดาษคราฟท์สีน้ำตาลอ่อน KI275 เจาะโดคัทหน้ากล่องติดด้วยพลาสติก PVC ใสติดกาว 1 จุด ด้านหลังกล่อง</p>	<p>ตราสัญลักษณ์ ชื่อและชนิดของผลิตภัณฑ์ ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ จำนวนที่บรรจุ ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่าย ราคา ระบบการพิมพ์แบบออฟเซ็ทจำนวน 4 สี</p>
<p>รูปแบบที่ 2</p> 	<p>ประเภท กล่องกระดาษ วัสดุและการผลิต แผ่นกระดาษคราฟท์สีน้ำตาลอ่อน KI275 หนา 250 กรัม เจาะโดคัทหน้ากล่องติดด้วยพลาสติก PVC ใสติดกาว 1 จุด ด้านหลังกล่องเจาะรู 2 ด้านสำหรับร้อยสายหูหิ้ว</p>	<p>ตราสัญลักษณ์ ชื่อและชนิดของผลิตภัณฑ์ ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ จำนวนที่บรรจุ ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่าย ราคา ระบบการพิมพ์แบบออฟเซ็ทจำนวน 4 สี</p>

รูปแบบที่ 3

ประเภท ถุงพลาสติกใส พร้อมหัวกระดาษ
คาดถุงวัสดุและการผลิตกระดาษคราฟท์
สีน้ำตาลอ่อน K1275 หน้า 250 แกรม เจาะ
ได้คัทที่หัวกระดาษ ด้านหลังมีกระดาษ
คราฟท์ติดด้วยกาว 2 หน้า 2 จุดข้างถุง

ตราสัญลักษณ์ ชื่อและชนิดของ
ผลิตภัณฑ์ ประวัติความเป็นมา
ความสำคัญ จำนวนที่บรรจุ ผู้ผลิต
และผู้จัดจำหน่าย ราคา ระบบการ
พิมพ์แบบออฟเซ็ท จำนวน 4 สี

จากตาราง 2 ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนา ทั้ง 3 รูปแบบ ด้านโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์
และด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อเลือกรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดเพียง 1 รูปแบบนำไปทดลองจำหน่ายแก่ผู้บริโภคในลำดับต่อไป
ลำดับที่ 1 ได้แก่ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.51$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ รูปแบบที่ 3 มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.61$) ลำดับที่ 3 ได้แก่ รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.68$)

ภาพ 2 รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาเพื่อนำไปประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค

รายละเอียดกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์

ด้านหน้า ประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์ (กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด) ชื่อและชนิดของผลิตภัณฑ์ (โมบายปลาตะเพียน)

ด้านหลัง ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาความสำคัญของกลุ่ม (กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดเกิดจากการที่ชุมชนมีความสนใจมารวมตัวกันร่วมกันทำกิจกรรมในเวลาว่างและสร้างกลุ่มสมาชิกขึ้น ทั้งยังมีหน่วยงานรัฐสนับสนุน กลุ่มนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2552 ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด” โดยสมาชิกในกลุ่มส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นสินค้าของที่ระลึกผลิตจากหลอดพลาสติก ด้วยกรรมวิธีการพับขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โมบายปลาตะเพียน โคมไฟตะกร้าตุ๊กตารูปสัตว์ เป็นต้น ผู้ที่สนใจสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์กลับไปเป็นของฝากของที่ระลึกได้ เป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนต่อไป) จำนวนที่บรรจุ(ชิ้น) ราคา(บาท) ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย (ผลิตโดย : กลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ที่อยู่ : 27 หมู่ 7 ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา 30230 โทร : 088-3557748)

ด้านข้าง ประกอบด้วย วิธีการใช้งาน (ใช้สำหรับแขวนสำหรับประดับตกแต่ง) ขนาดของผลิตภัณฑ์(ขนาดใหญ่ 55x30x9 ซม.ขนาดกลาง 45x25x7 ซม.ขนาดเล็ก 35x20x5 ซม.)สีของผลิตภัณฑ์

ภาพ 3 รายละเอียดกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา โดยเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นค่าร้อยละ ซึ่งได้ผลดังนี้ ผู้บริโภคเป็นเพศหญิง(ร้อยละ72) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 28) อายุ 35-44 ปี (ร้อยละ42) ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว(ร้อยละ41) มีรายได้ 10,000 ถึง 20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ53) วุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ48) ผู้บริโภคเคยใช้ผลิตภัณฑ์(ร้อยละ80) ความถี่ในการซื้อทุก 3 เดือน (ร้อยละ35) รูปแบบการซื้อ ซื้อเพื่อเป็นของที่ระลึกของฝาก (ร้อยละ43) ลักษณะการซื้อเป็นแบบซื้อสินค้าปลีก (ร้อยละ82) ซื้อเพราะมีเอกลักษณ์เฉพาะ (ร้อยละ30)

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผลข้อมูลด้วยการจัดลำดับค่าของคะแนนซึ่งได้ผลดังนี้ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ที่พัฒนา โดยแยกเป็นด้านการใช้งาน ได้แก่ ปกป้องคุ้มครองสินค้า รักษาคุณภาพของสินค้า มีขนาดที่เหมาะสมกับปริมาณการใช้งาน การบรรจุสามารถมองเห็นสินค้าภายใน สะดวกในการใช้งาน การเปิด-ปิด การรวมหน่วยสินค้าเพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้าย เมื่อซื้อสินค้ากลับ การวางจำหน่ายที่เหมาะสมกับชั้นวางสินค้า เหมาะที่จะเป็นของที่ระลึก บรรจุภัณฑ์สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้ วัสดุมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ระดับความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.76) ด้านการตลาดบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบมีความสวยงามเหมาะสม สามารถเป็นสื่อโฆษณาสินค้าในตัวได้ สามารถแสดงข้อมูลรายละเอียดสินค้าได้ครบถ้วน สามารถชี้แจงและบ่งชี้ให้ผู้บริโภคทราบถึง ชนิด ประเภทของผลิตภัณฑ์ สามารถแสดงเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์และผู้ผลิต มีความเหมาะสมด้านราคา ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.74)

สรุปผลและการอภิปรายผล

การออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนี้

1. เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดตำบลหนองพลวงอำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักการออกแบบได้แก่ ความเป็นเอกภาพ ความสมดุล ความกลมกลืน การเน้น การซ้ำ และการตัดกัน ตราสัญลักษณ์ที่ดีประกอบด้วย การมีความหมายสื่อถึงสินค้าได้ดีเหมาะสมกับการนำไปเป็นสื่อต่าง ๆ มีความร่วมสมัยมีความเป็นเอกภาพให้ความน่าเชื่อถือในคุณภาพสินค้า มีเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่ซ้ำใคร มีการใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับสินค้า มีความเรียบง่ายสร้างความทรงจำได้ดี มีความเป็นสากลสื่อได้กับคนหลายกลุ่ม เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย (ทองเจือ เขียดทอง, 2548, หน้า 85-90)

2. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอดตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ (ศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2546) ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ 2) ข้อมูลทางด้านการผลิต เป็นการศึกษาถึงรายละเอียดของผู้ผลิต กำลังการผลิต ความเร็ว ปริมาณการผลิต วัสดุในการผลิต และลักษณะการผลิต 3) ข้อมูลกระบวนการ

บรรจุ ศึกษาถึงขั้นตอนและวิธีการบรรจุ 4) ข้อมูลด้านวัสดุบรรจุภัณฑ์ 5) ข้อมูลด้านการขนส่ง 6) ข้อมูลการจัดจำหน่าย ศึกษา ข้อมูลถึงสถานที่จัดจำหน่าย ลักษณะการวางสินค้าเพื่อจำหน่าย ช่องทางในการจัดจำหน่าย ระยะเวลาในการจำหน่าย ลักษณะ การจำหน่าย 7) ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อผลิตภัณฑ์ 8) ข้อมูลการวิเคราะห์และตรวจสอบวงจรชีวิตบรรจุภัณฑ์

กรอบแนวความคิดในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ด้านโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์ โดยวิธีการกำหนดโครงสร้างวัสดุที่ใช้ กรรมวิธีการผลิต ตลอดจนการขนส่ง การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์นั้นตั้งแต่สถานที่ผลิตจนถึงมือผู้บริโภค การ ออกแบบโครงสร้างจะเกี่ยวข้องกับการออกแบบรูปทรงของบรรจุภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมกับสินค้าและการใช้งาน (สุมาลี ทอง รุ่งโรจน์,2555)

ด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ (ประชิด ทิณบุตร,2531,หน้า139) ในการสร้างลักษณะ ส่วนประกอบภายนอกของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อความหมายความเข้าใจในอันที่จะให้ผลทางด้านจิตวิทยาต่อผู้ อุปโภคบริโภค เช่น ให้ผลในการดึงดูดความสนใจ ให้มีโนภาพถึงสรรพคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ กระตุ้นให้เกิดความทรงจำ บุคลิกลักษณะของผลิตภัณฑ์ ยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิต ด้วยการใช้วิธีการออกแบบ การจัดวางรูป ตัวอักษร ถ้อยคำ โฆษณา เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางการค้า และอาศัยหลักศิลปะการจัดภาพ ให้เกิดการประสานกลมกลืนอย่างสวยงามตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้

องค์ประกอบในบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วย ชื่อร่วมหรือเครื่องหมายร่วม ตราสินค้า ชื่อผลิตภัณฑ์ จุดขาย ข้อความ ประชาสัมพันธ์หรือบรรยายสรรพคุณของสินค้า รายละเอียดข้อบ่งใช้หรือวิธีบริโภค ขนาดและการบรรจุ ข้อมูลทางโภชนาการ (สำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร) ค่าเตือน หรือข้อควรระวังในการบริโภค ผู้ผลิต/จัดจำหน่าย วันผลิต วันหมดอายุ (ชัยรัตน์ อัครวงกูร ,2548)

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลาจากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดของ (ปุ่น คงเจริญเกียรติและสมพร คงเจริญ เกียรติ,2541,หน้า 8-9) ในการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า บรรจุภัณฑ์ล้วนมีบทบาทของ ตนเองตามแต่ประเภทของสินค้าและประเภทของบรรจุภัณฑ์ ในภาวะการณปัจจุบันบรรจุภัณฑ์เริ่มเข้ามามีบทบาทในด้าน การตลาดมากขึ้น จึงได้รับความสนใจและมีบทบาทมากในด้านการส่งเสริมการจำหน่าย ดังนี้

หน้าที่ด้านการใช้งาน หน้าที่บรรจุใส่ ห่อสินค้าปกป้องคุ้มครองสินค้าไม่ให้เสียหาย รักษาคุณภาพของสินค้า ขนส่งจาก แหล่งผลิตไปยังแหล่งขาย การรวมหน่วยสินค้าเพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้าย การวางจำหน่ายที่เหมาะสมกับชั้นวางสินค้า

หน้าที่ด้านการตลาด ทำหน้าที่ส่งเสริมการขาย เพราะบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบสวยงามสามารถเป็นสื่อโฆษณาตัวเองได้ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เฉพาะกาล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยนำไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบตราสัญลักษณ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ของกลุ่มสิ่งประดิษฐ์ปลา จากหลอด ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา คือ บรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ ควรบรรจุผลิตภัณฑ์ สินค้า ประเภทคอมพิวเตอร์ และตุ๊กตารูปสัตว์ ของกลุ่มได้ด้วย ควรคำนึงถึงต้นทุนและจำนวนในการผลิตบรรจุภัณฑ์ให้มีความ เหมาะสมกับงบประมาณของกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยวัสดุในชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยให้ผู้ผลิตในชุมชนเกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของการเลือกใช้วัสดุอย่างคุ้มค่าและมีการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ควรศึกษาวัสดุบรรจุภัณฑ์ประเภท อื่น ๆ และลดกระบวนการในการพิมพ์ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตและได้บรรจุภัณฑ์ที่มีราคาเหมาะสม ไม่เกิดปัญหาด้านการลงทุน ของกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

ชัยรัตน์ อิศวางกูร. (2548). **ออกแบบให้โดนใจ**. กรุงเทพฯ: บริษัท ทั่วฮั่วชินการพิมพ์ จำกัด.

ทองเจือ เขียดทอง. (2548). **การออกแบบสัญลักษณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สีประภา.

ที่ทำการปกครองอำเภอจักราช. (2562). ข้อมูลประวัติอำเภอจักราช. **อำเภอจักราช-จังหวัดนครราชสีมา**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562. จาก: <http://www.nakhonratchasima.go.th/district/Chakkarat.doc>

ประชิด ทิณบุตร. (2531). **การออกแบบบรรจุภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.

ปุ่น คงเจริญเกียรติและสมพร คงเจริญเกียรติ. (2541). **บรรจุภัณฑ์อาหาร**. กรุงเทพฯ: บริษัท แพคเมทส์ จำกัด.

สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย. (2546). **หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

สิริพร สมบูรณ์บุรณะ. (2538). **วัฒนธรรมการบริโภค**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก.

สุมาลี ทองรุ่งโรจน์. (2555). **ออกแบบบรรจุภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: บริษัท บอส์การพิมพ์ จำกัด.